

Državni izpitni center

M 1 7 1 5 0 1 5 3 M

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK
TAVASZI VIZSGAIDŐSZAK

GEOGRAFIJA
FÖLDRAJZ

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Torek, 6. junij 2017
2017. június 6., kedd

SPLOŠNA MATURA
ÁLTALÁNOS ÉRETTSÉGI VIZSGA

Madž. moder. različica

UVODNA NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Zunanji ocenjevalec mora smiselno slediti navodilom za ocenjevanje, v katerih so zapisane moderirane rešitve za posamezen izpitni komplet.

Če kandidat poleg pravilne ugotovitve napiše še izključujočo, nepravilno trditev, se rešitev ovrednoti z 0 točkami.

Nejasne in nečitljive rešitve ter nejasni kandidatovi popravki se ovrednotijo z 0 točkami.

Če v navodilu piše, da naj se pravilna rešitev podčrta ali obkroži, se pri vrednotenju upošteva tudi druga vrsta njene oznake.

Slovenska zemljepisna imena in geografski pojmi morajo biti v celoti poimenovani pravilno.

Pri tujih poimenovanjih naselbinskih in nenaselbinskih zemljepisnih imenih se dopušča zamenjava ali izpustitev ene črke.

Pri vprašanjih višje ravni (pojasnite, analizirajte, ovrednotite) so v rešitvah navedeni le elementi. Za pravilno rešitev se upošteva, če kandidat uporabi vsaj en element v smiselni besedni zvezi.

IZPITNA POLA 1**Obča geografija – Regionalna geografija sveta in Evrope****Obča**

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1	1	♦ struktura prsti	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2	1	♦ Andi	
	1	ena od: ♦ Prst je mlada. ♦ Prst je plitva. ♦ Prst ima plitev (A)-horizont. ♦ Prst nima vseh horizontov / ima le dva horizonta. ♦ (A)-horizont prehaja neposredno v C-horizont. ♦ Prst vsebuje veliko skeletnih delcev / mineralnih delcev / delcev, večjih od 2 mm. ♦ Prevladuje preperela matična podlaga. ♦ Prst je slabo rodovitna / kmetijsko primerna.	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3	1	♦ C	
	1	♦ E	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4	1	iglasti gozd ali tajga, ena od: ♦ sive sprane prsti ♦ podzoli	Upoštevamo tudi rešitve, zapisane v edninski obliki (npr. podzol, črna prst, feralsol).
	1	stepsko rastlinstvo, ena od: ♦ črne prsti / črnozjom / černožjom / (stepska) črnica ♦ kostanjeve prsti / kastanozjomi ♦ črne in kostanjeve prsti	
	1	tropski deževni gozd, ena od: ♦ rdečkasto rumene prsti vročih in vlažnih predelov ♦ rdečkaste / rdečkasto rumene prsti (vročih in vlažnih predelov) / tropske rdeče prsti ♦ feralsoli ♦ feralitne prsti	
Skupaj	3		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5	2	ena od: ♦ Vrste izumirajo zaradi izgube življenjskega prostora / habitata / vira hrane. ♦ Svetovna pestrost rastlinskih in živalskih vrst hitro upada, ker v tropskih deževnih gozdovih živi največ vrst na svetu / ker so tropski deževni gozdovi biotsko najbolj raznovrstni. ♦ Živali so bolj izpostavljene lovcem, zato njihovo število upada / postanejo ogrožene / izumirajo / jih iztrebljajo. ♦ Podnebne spremembe (kot posledica deforestacije) povzročajo izumiranje vrst.	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.

Svet 1

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
6	1	♦ Ganges / Ganga	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
7	1	♦ B	
	1	♦ D	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
8	1	♦ porečje Nila	
	1	♦ Etiopskem višavju	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
9	1	♦ slika 4	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.
	2	ena od: ♦ Zimski monsun je suh / ne prinaša padavin, zato je vodni pretok reke nizek. ♦ Suhi vetrovi s kopnega ne prinašajo padavin, zato je vodni pretok reke nizek.	
Skupaj	3		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
10	2	ena od: ♦ Arteška voda je bila dolgo časa ujeta med neprepustnima plastema, zato je slana. ♦ Arteška voda je slana, ker je v njej raztopljenih veliko soli / mineralov (natrij / Na, magnezij / Mg, kalcij / Ca). ♦ Zaradi manjšega stika s padavinsko vodo se slanost arteške vode ne zmanjšuje.	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.

Svet 2

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
11	1	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ trajnostno ♦ ekološko ♦ sonaravno ♦ biokmetovanje ♦ biološko ♦ organsko 	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
12	1	♦ C	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
13	1	območje A, ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ manjša letna količina padavin ♦ manj padavin v toplejši polovici leta ♦ bolj sušno podnebje ♦ višje temperature poleti ♦ nižje temperature v hladnejši polovici leta / nižje povprečne letne temperature ♦ večja temperaturna amplituda ♦ povprečna letna temperatura je nižja 	Upoštevamo tudi rešitve, ki opisujejo podnebne značilnosti območja B.
	1	♦ B	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
14	1	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Andi ♦ Južnoameriške Kordiljere 	
	1	♦ temperatura	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
15	2	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Prst v ekvatorialnem delu Afrike je slabo rodovitna / sprana / ima malo hranilnih snovi, zato je razvito selilno poljedelstvo / se odselijo, ko je zemlja izčrpana / se odselijo po dveh, treh letih na novo območje. 	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
16	2	<p>dve od:</p> <ul style="list-style-type: none">♦ Zaradi pomanjkanja kapitala za vlaganje v namakalne sisteme / terase / kmetijsko mehanizacijo / semena / gnojila / pesticide je hektarski donos nizek.♦ Tujci imajo možnost kupovati ali najemati najboljšo kmetijsko zemljo za gojenje pridelkov, ki jih potem izvozijo v svoje države.♦ Ker je večina pridelkov namenjena samooskrbi, je njihova ponudba na trgu majhna.♦ Zaradi uvoza cenejše hrane iz držav, kjer je kmetijstvo subvencionizirano.♦ Slabo razvite prometne povezave / konflikti dražijo pridelavo domače hrane, zato ni konkurenčna.♦ Zaradi nižje izobrazbe dosegajo nižje hektarske donose ...	<p>Za dve pojasnitvi 2 točki, za eno pojasnitev ali dva opisa 1 točka.</p>

Evropa 1

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
17	1	A: ♦ Centralni masiv	
	1	B: ♦ Vlaška nižina	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila		
18	2	Geološka doba	Orogeneza	Za tri pravilne rešitve 2 točki, za dve ali eno 1 točka.	
		Območje C	ena od: ♦ paleozoik ♦ silur ♦ starejši paleozoik		♦ kaledonska
		Območje D	ena od: ♦ kenozoik ♦ terciar		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
19	1	♦ A	
	1	♦ D	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
20	1	♦ slika 7	
	1	ena od: ♦ Otok Islandija leži na Srednjeatlantskem hrbtu, ki je nastal z razmikanjem litosferskih plošč. ♦ Zaradi razmikanja litosferskih plošč prodira lava na površje in gradi otok Islandijo. ♦ Zaradi razmikanja / divergence litosferskih plošč vmesne prostore polni lava / magma, ki gradi srednjeoceanske hrbte.	Za popolno pojasnitev 1 točka, za samo opis 0 točk.
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
21	2	ena od: ♦ Zaradi stika litosferskih plošč so pogosti potresi / vulkanski izbruhi. ♦ Zaradi podiranja litosferske plošče (Afriške pod Evrazijsko) nastajajo vulkanski izbruhi in potresi. ♦ Stiki litosferskih plošč povzročajo izbruhe vulkanov / lave. ♦ Stiki litosferskih plošč povzročajo potrese / zemeljske plazove. ♦ Potresi povzročajo zemeljske plazove.	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.

Evropa 2

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
22	1	♦ Grčija	Le zapis izračuna ni pravilna rešitev.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
23	1	♦ 	Vrisani X ne sme prekrivati mej države.
	1	naravnogeografski vzrok, ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ razgiban relief / površje ♦ višje nadmorske višine ♦ veliki nakloni / malo ravnih površin ♦ malo površin primernih za obdelovanje ♦ za kmetijstvo manj primerne (tanke / skeletne) prsti 	
	1	družbenogeografski vzrok, ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ slabša gospodarska razvitost ♦ brezposelnost ♦ izseljevanje / manj priseljevanja ♦ nizek naravni prirastek ♦ nizka rodnost 	
Skupaj	3		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
24	1	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ katoliška (vera) ♦ rimskokatoliška (vera) 	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
25	1	skupina prebivalstva, ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ republikanci / Irci / katoliki / prebivalci keltskega izvora ♦ unionisti / Britanci / protestanti / Angleži in Škoti / Angleži / anglikanci 	
	1	Irci: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Želijo odcepitev od Združenega kraljestva (Velike Britanije) / priključitev Irski ... Britanci: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Želijo ostati del Združenega kraljestva (Velike Britanije) ... 	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
26	1	♦ B	Za smiselno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.
	2	fizični delavci, ena od: ♦ V Vzhodni Nemčiji je prevladovala težka industrija, zato je večji delež fizičnih delavcev. ♦ Industrija v Zahodni Nemčiji je bila tehnološko razvitejša, zato je bilo več višje izobražene delovne sile ...	
verujoči, ena od: ♦ V socializmu je bila cerkev zapostavljena, zato je v Vzhodni Nemčiji manjši delež verujočih. ♦ Položaj cerkve v Zahodni Nemčiji je bil močnejši, zato je delež vernikov večji. ♦ Politika je imela manjši vpliv na protestantsko cerkev, zato je razlika v deležih v Zahodni Nemčiji manjša ...			
Skupaj	3		

Skupno število točk IP 1: 50

IZPITNA POLA 2**Obča geografija – Geografija Slovenije in Madžarske****Obča**

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1	1	ena od: ♦ zaselek ♦ razloženo (naselje)	
	1	♦ gručasto (naselje / vas)	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2	1	ena od: ♦ (težka) industrija ♦ energetika ♦ rudarstvo / premogovništvo	
	1	♦ stanovanjska	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3	1	ena od: ♦ negativni naravni prirastek ♦ nizka rodnost (nataliteta) ♦ višja umrljivost / smrtnost / mortaliteta ♦ staranje prebivalstva	
	1	♦ NE	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4	1	♦ pod 1	
	1	♦ geografska širina / zemljepisna širina / oddaljenost od ekvatorja	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5	1	<p>gospodarska posledica, ena od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Zaradi nižjih cen nepremičnin / boljših prometnih povezav (med mestom in podeželjem) se podeželska naselja širijo / nastajajo stanovanjske cone / oskrbni centri / industrijske cone / obrtne cone. ♦ Zaradi selitve industrije / terciarnih dejavnosti / prebivalstva iz mesta so boljše prometne povezave (med mestom in podeželjem) / prometna infrastruktura / informacijska infrastruktura. ♦ Zaradi selitve industrije / terciarnih dejavnosti se na podeželju opušča kmetijska dejavnost. ♦ Zaradi selitve industrije / terciarnih dejavnosti se na podeželju poveča možnost zaposlitve. 	<p>Za dve popolni pojasnitvi 2 točki, za eno pojasnitev ali dva opisa 1 točka.</p>
	1	<p>demografska posledica, ena od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Zaradi priseljevanja predvsem mlajšega prebivalstva je višji naravni prirastek. ♦ Zaradi priseljevanja se spreminja starostna sestava prebivalstva / izobrazbena sestava prebivalstva / ekonomska ali zaposlitvena sestava prebivalstva. ♦ Zaradi možnosti zaposlovanja v sekundarnem in terciarnem sektorju se manjša delež zaposlenih v kmetijstvu. ♦ Prebivalstvo je še vedno zaposleno v mestu (čeprav se odseljuje na podeželje / v spalna naselja), zato je veliko dnevnih migrantov / značilna dnevna migracija. ♦ Zaradi priseljevanja se povečuje gostota poselitve / število prebivalcev. 	
Skupaj	2		

Slovenija 1

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
6	1	♦ azorski anticiklon / maksimum	
	1	temperature: ♦ visoke oblačnost: ♦ jasno	Za dve pravilni rešitvi 1 točka. Delne rešitve ne upoštevamo.
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
7	1	temperature: ♦ 10 / 10 °C	
	1	padavine: ♦ 100 / 100 mm	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
8	1	♦ B	
	1	♦ C	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
9	2	ena od: ♦ Nad celino / na SV je višji zračni tlak / so nižje temperature, zato veter / burja piha proti JZ / Z. ♦ Zaradi nižjega zračnega tlaka / višjih temperatur nad morjem piha veter / burja s SV / V. ♦ Veter / burja piha iznad celine proti morju, ker je nad morjem nižji zračni tlak / nad celino višji zračni tlak ...	Za popolno rešitev, ki mora vsebovati ustrezno smer burje in smiselno razlago na podlagi zračnega tlaka, 2 točki, za samo opis (smer vetra ali razlaga) 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
10	2	ena od: ♦ Temperature v Sloveniji se bodo zvišale / dvignile, ker prihaja toplejši zrak iznad Atlantika / oceana. ♦ Pozimi je nad oceanom toplejši zrak, zato bodo temperature narasle. ♦ Ob visokem zračnem tlaku pozimi so temperature nizke, zato se bo otoplilo, ker s ciklonom prihaja toplejši zrak ...	Za smiselno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.

Slovenija 2

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
11	1	♦ politika policentričnega razvoja	
	1	♦ delovna sila	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
12	2	dve od: ♦ sprememba reliefa (vkopi, nasipi ...) ♦ uničenje habitatov / spremenjena raba tal / krčenje naravnega rastlinstva ♦ nevarnost za leteče živali / ptice / netopirje ♦ zmanjšanje biotske pestrosti ♦ svetlobno onesnaževanje ♦ sprememba v podobi pokrajine / vizualni onesnaževalec ♦ sesedanje / plazenje terena / zmanjšanje stabilnosti tal ...	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
13	1	ena od: ♦ (Južna) železnica ♦ železniška povezava Dunaj–Trst	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
14	2	dve od: ♦ Zaradi ponudbe delovnih mest v rudniku se je povečalo število prebivalcev / povečala gostota poselitve / povečalo število mladih / zmanjšal delež starejših / zvišal naravni prirastek. ♦ Število prebivalcev se je povečalo, zato so zgradili (nova) blokovska naselja / rudarske kolonije. ♦ Zaradi zaposlovanja / priselitev delovne sile iz drugih republik bivše Jugoslavije se je spremenila nacionalna sestava prebivalstva / spremenila spolna sestava prebivalstva (več moških) / se je povečalo število Hrvatov, Bošnjakov, Srbov. ♦ Zaradi zaposlovanja delovne sile iz drugih republik bivše Jugoslavije se je spremenila verska sestava prebivalstva / povečalo se je število pravoslavni / muslimanov. ♦ Z zapiranjem rudnikov se je prebivalstvo odseljevalo ...	Za dve smiselni pojasnitvi 2 točki, za eno pojasnitev ali dva opisa 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
15	1	♦ slika 5	
	2	<p>ena od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Z osamosvojitvijo je Slovenija izgubila nekdanji jugoslovanski trg / se je začela gospodarska kriza / so nekatera industrijska podjetja propadla, zato se je število zaposlenih v industriji zmanjšalo / je število brezposelnih industrijskih delavcev naraslo. ♦ Ker se je industrija (po letu 1991) začela posodabljati / mehanizirati, ni bilo več potrebe po velikem številu zaposlenih. ♦ Industrijski delavci so iskali zaposlitev v drugih gospodarskih sektorjih / storitvenih dejavnostih, zato se je število zaposlenih v industriji zmanjšalo. ♦ Z razvojem storitvenih dejavnostih (po letu 1991) se je povečalo število zaposlenih v tem sektorju / zmanjšalo število zaposlenih v sekundarnem sektorju. ♦ Zaradi prehoda iz planskega v tržno gospodarstvo se je delež zaposlenih v industriji zmanjšal. 	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.
Skupaj	3		

Magyarország 1 / Madžarska 1

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
16	2	na severu: ♦ Dunántúli-középhegység	Za tri pravilne rešitve 2 točki, za dve ali eno 1 točka.
		na jugu: ♦ Dunántúli-dombság ♦ reka Zala	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
17	2	♦ Bakony je zgrajen pretežno iz apnencev, zato ima kraški tip površja s kraškimi hidrografskimi značilnostmi.	Za navedbo apnenca in kraškega tipa površja 2 točki.

Naloga	Točke	Odgovor	Dodatna navodila
18	2	♦ NEM ♦ IGEN ♦ NEM ♦ IGEN ♦ IGEN	Za pet ali štiri pravilne rešitve 2 točki, za tri ali dve 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
19	2	dve od: ♦ Badacsony ♦ Tapolcai-medence ♦ Kis-Balaton ♦ Káli-medence ♦ Keszthelyi-hegység	Za tri pravilne rešitve 2 točki, za dve ali eno 1 točka.
		♦ Kis-Balaton	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
20	1	opis: ♦ kemizacija kmetijstva, razvoj turizma in večje onesnaževanje ...	
	1	razlaga: ♦ ustanovitev vodovarstvenega območja Kis-Balaton, čistilni postopki na reki Zali ...	
Skupaj	2		

Magyarország 2 / Madžarska 2

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
21	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Alföld na severu: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Dunántúli-középhegység na jugu: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Dunántúli-dombság na vzhodu: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Alföld 	Za štiri pravilne rešitve 2 točki, za tri ali dve 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila				
22	2	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; text-align: center;">Alpokalja</td> <td style="width: 50%; vertical-align: top;"> <ul style="list-style-type: none"> ♦ B ♦ C ♦ F </td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">Alföld</td> <td style="vertical-align: top;"> <ul style="list-style-type: none"> ♦ A ♦ D ♦ E </td> </tr> </table>	Alpokalja	<ul style="list-style-type: none"> ♦ B ♦ C ♦ F 	Alföld	<ul style="list-style-type: none"> ♦ A ♦ D ♦ E 	Za šest ali pet pravilnih rešitev 2 točki, za štiri ali tri 1 točka.
Alpokalja	<ul style="list-style-type: none"> ♦ B ♦ C ♦ F 						
Alföld	<ul style="list-style-type: none"> ♦ A ♦ D ♦ E 						

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
23	2	na območju Alfölda: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Mezőségi talaj / černozyom / črna prst v gričevnatih predelih: ♦ Podzolosbarna erdőtalaj / barna erdőtalaj / rjave gozdne prsti / barna talaj / rjave prsti ♦ Szürke erdőtalaj / sive gozdne prsti / sive prsti 	Za tri pravilne rešitve 2 točki, za dve ali eno 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
24	2	dve od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ temperature: velike amplitude ♦ padavine: manjše količine / 400–500 mm / večina jih pade poleti ♦ zračni pritisk: se spreminja 	Za dve pravilni rešitvi 2 točki, za eno 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
25	1	rastlinstvo: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Sótűrő növényzet / slanoljubno rastlinstvo 	
	1	kmetijska panoga: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Juhok legeltetése / ovčereja 	
Skupaj	2		

Skupno število točk IP 2: 50